

Ljndeni

DANIEL
KEYES

KVETY PRE
ALGERNONA

„Nekompromisne úprimný príbeh, ktorý vás donúti
prehodnotiť vlastný život.“ Guardian

Kvety pre Algernona

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Daniel Keyes

Kvety pre Algernona – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA a.s.**

KVETY PRE ALGERNONA

DANIEL KEYES

KVETY PRE ALGERNONA

Z angličtiny preložila Zuzana Trstenská

Ljndeni

Daniel Keyes: Flowers for Algernon
Copyright © 1966, 1959 Daniel Keyes
Copyright renewed 1994, 1987 by Daniel Keyes
Translation © Zuzana Trstenská, 2019
Cover © Peter Považan, 2019

ISBN v lačenej verzii 978-80-566-0896-8
ISBN e-knihy 978-80-566-0934-7 (1. zverejnenie, 2019)

*Pre mamu,
a so spomienkou na otca.*

No keby mal niekto rozum, povedal som, spomenul by si, že jestvujú dve zmätenia zraku spôsobené dvoma príčinami: ak človek prechádza zo svetla do tmy a naopak, keď prechádza z tmy do svetla, čo platí pre dušu rovnako ako pre oko. Ten, čo si na toto spomenie, keď zbadá niekoho so zmäteným a slabým pohľadom, nebude sa nerozvážne smiať, ale spýta sa, či tá duša človeka prichádza z jasnejšieho života a nevidí, lebo je z nezvyku oslepená tmou, alebo či, naopak, prichádza z tmy do dňa a je oslepená príliš jasným svetlom. A tú by potom považoval za šťastnú pre jej stav a život, tú druhú by však poľutoval. A keby sa chcel smiať duši, ktorá vyšla zdola do svetla, bolo by v tom viac rozumu, ako keby smiechom vítal tú, ktorá sa vracia zhora zo svetla do tmavej jaskyne.

Platón,
Ústava

zprava o pogroku 1 marc 3

Dogtor Štrauz vravi že mam pýsať šetko čo si mislím a pame-tám a šetko čo sa my otteras stane. Nevjem prečo ale hovorí že je to duoležite abi vydeli či ma muožu použiť. Dúfam že ma použijú lebo slečna Kynianová vraví že zo mňa možno spravja múdreho. Chcem biť múdri. Volám sa Charlie Gordon a pracujem v Donnerovej pekárni gde od pána Donnera dostávam 11 dolárou za týždeň a chliep a koláše ag chcem. Mám 32 rokou a na budúci mesjac mám narodeňini. Povedal som dogtorovi Štrauzovy a profesorovi Nemurovy že nevjem dobre pýsať ale on povedal že nevaďí mám pýsať ako hovorím a ako pýšem slochy na hodíne slečny Kynianovej na breek-minskej škole pre retardovaných dospelých gde sa učím 3 krát do týždňa keď mám voľno. Dogtor Štrauz vraví že mám pýsať veľa o šetkom čo si mislím a fšetkom čo sa my staňe ale už nemuožem premíšľať lebo nemám čo vjac napýsať tak na dnes končím... s uctov Charlie Gordon.

zprava o pogroku 2 – marc 4

Dnes som mal test. Mislím že som ho nespravil a mislím že teras ma nepoužijú. Stalo sa to že som šjel do kancelárije profesora Nemura cez obed ako my povedali a jeho sekretárka ma zobrala na mjesto gde bolo na dverách napýsané psichiatrické odelenje a bola tam dlhá chotba s malými izbami len so stolom a stolyčkami. V jednej izbe bol milí muš a mal

bjele kartički s atramentovými machulami. Povedal sadňi si Charlie a urop si pohodlie a uvoľni sa.

Mal bjeli plášť ako dogtor ale mislím že nebol dogtor lebo my nepovedal abi som otvoril ústa a povedal á. Mal len tie bjele kartički. Volal sa Burt. Zabudol som jeho prjezvisko lebo si dobre nepametám.

Nevedel som čo spraví tak som sa silno držal stolički ako njekedi robím u zubára ale Burt njeje ani zubár ale znova povedal že sa mám uvoľniť čo ma viľakalo lebo to vždi znamená že to buďe boljeť.

Tak Burt povedal Charlie čo vydiš na tejto kartičke. Vydel som rozliati atrament a veľmi som sa zľakol i keť som mal vo vaku zajačiu lapku lebo keť som bol malí stále som prepadal na testoch a rozljeval som atrament.

Povedal som Burtovi že vidím rozljati atrament na bjelej karte. Burt povedal áno a usmjál sa a ja som mal dobrí pocyt. Ukázal my šetki kartički a ja som mu povedal že ich njekto poljal červením a čjernim atramentom. Pomisled som si že to bol ľachkí test no keť som sa postavil Burt my povedal že sadni si Charlie ešte zme neskončili. S týmito kartičkami musíme urobiť ešte vjac. Nechápal som ale spomenul som si že my dogtor Štrauz povedal že mám urobiť šetko čo mi skúšajúcy povje aj keť to nebude dávať zmisel lebo to je testovanie.

Nepametám si dobre čo mi Burt povedal ale pametám sa že chcel abi som mu povedal čo vydím v atramente. V atramente som nevydel nič ale Burt mi povedal že tam sú obráski. Nevidel som niaké obráski. Naozaj som sa snažyl vydjeť. Držal som kartički blýzko aj ďaleko. Potom som povedal že mám okuljare a asi uvydím ľepšie keť si ich dám lebo zvičajne nosím okuljare len f kine alebo keť pozerám

televízor ale povedal som že mi možno pomôžu uvidieť obrázky v atramente. Nasadil som si ich a povedal som nech mi podá kartičku že teraz obrások určite nájdem.

Velmi som sa usyloval ale obrázky som nenašiel vydal som len atrament. Povedal som Burtovy že možno potrebujem nové okuljare. Nječo si zapýsal na papjer a ja som sa zľakol že som nespravil test. Tak som mu povedal že je to veľmi pekní obrások atramentu s krásnymi botkami na krajoch ale pokrútil hlavou tak že to nebolo ono. Spítal som sa ho či iný ľudja vydali obrázky v atramente a on povedal že áno ony si ešte aj prectavovali obrázky v atramentových škvrnách. Povedal my že atrament na kartičke sa volá atramentová škvrna.

Burt je veľmi milý a rospráva pomali ako slečna Kynianová v trjede gde sa chodím učiť čítať do školi pre retardovaných dospelých. Visvetlil my že je to *ros a kov test*. Povedal že ľudja vydia vecy v atramente. Povedal som ukáš my gde. Neukázal my len opakoval *misli* prectav si že je nječo na kartičke. Povedal som mu že si prectavujem atramentovú škvrnu. Pokrútil hlavou tak že ani to nebolo správne. Povedal čo ťi to prypomína vimisli si nječo. Dlho som mal zavreté oči abi som si niečo vimislel a potom som povedal že si prectavujem ako sa flaška s atramentom rozlžala na bielu kartičku. A ftedi sa mu zlomyl hrot na ceruske a potom sme sa postavili a višli von.

Mislím že som *ros a kov test* nespravil.

tretja zprava o pogroku

5. marc – Dogtor Štrauz a profesor Nemur vravja že na kartičkách z atramentom nezáleží. Povedal som im že ja som ten antrament nerozljal a v atramente som nič nevydel. Hovorja že ma možno použijú. Povedal som dogtorovi Štrauzovy že slečna

Kynianová my nikdy nedávala takéto testy len z čítanja a písanja. Otpovedal že slečna Kynianová mu povedala že som jej najlepši žiak v Beekmanovej škole pre retardovaných dospelých a najvjac som sa snažil lebo som to chcel vjac než žiaci ktorý boli múdrejší ako ja.

Dogtor Štrauz sa ma spítal ako si sa sám dostal do Beekmanovej školi Charlie. Ako si zistil že egzistuje. Povedal som že si nepametám.

Profesor Nemur povedal ale prečo si sa vuobec chcel naučiť čítať a písať. Otpovedal som mu že som celý život chcel byť múdry a nie hlúpy a moja mama mi vždi vravela že sa mám snažiť a učiť sa ako mi hovorí slečna Kynianová ale je ťašké byť múdry a aj keď sa nječo naučím na hodine slečny Kynianovej f škole potom veľa zabudnem.

Dogtor Štrauz si nječo zapýsal na papjer a profesor Nemur sa so mnou vážne rosprával. Povedal vješ nevjeme ako tento egzperiment zapuosobí na človeka lebo sme to skúšali len na zvjeratách. Povedal som že mi to povedala slečna Kynianová ale mne je jedno či to bude boljeť alebo tak lebo som silný a budem tvrdo pracovať.

Ak mi to dovolja chcem byť múdry. Povedali že potrebujú súhlas mojej rodini ale muoj stríko Herman ktorí sa o mňa staral je mrtvi a rodinu si nepametám. Velmi velmi dlho som nevidel svojho oca ani mamu ani malú sestru Normu. Možno sú aj oni mrtvi. Dogtor Štrauz sa ma spítal kde bývali. Povedal že sa ich pokúsja nájsť.

Dúfam že nebudem musjeť písať veľa tíchto zpráv o pogroku lebo to dlho trvá a chodím spať velmi neskoro a som f práci ráno unavení. Gimpy na mňa kryčal lebo my padla tácka z roškami ktorú som njesol do pece. Ušpynili sa a musel ich utrjeť aš potom ich dal do pece. Gimpy na mňa kryčí stále keď

spravím nječo zle ale má ma naozaj ráť lebo je muoj prjatel. Akí bude prekvapení keď zmúdrjem.

zpráva o pogroku 4

mar 6 – Dnes som mal ďalšie šjalené testi pre prípat že ma použijú. Na tom istom mjeste ale v inej malej testovacej mjestnosti. Milá pani čo my ho dala mi povedala ako sa volá a ja som ju požjadal abi mi povedala ako sa hláskuje abi som ho vedel správne zapýsať do mojej zprávi. **TEMATICKÝ APERCEPČNÝ TEST.** Prvé 2 slová nepoznám ale vjem čo znamená test. Musíš ho spraviť inak prepadneš.

Tento test vizeral ľachko lebo som vydal obráski. No tento raz mi nepovedala abi som jej povedal čo v nich vydím. To ma pomíľilo. Povedal som jej že včera Burt povedal že mu mám povedať čo vidím v atramente. Povedala že to je jedno lebo tento test je iní. Teraz si musíš vimisljeť prýbehi o ľuďoch na obráskoch.

Povedal som ako muožem povedať prýbehi o ľuďoch ktorích nepoznám. Povedala že si ich mám vimisljeť ale ja som jej povedal že to je klamanje. Už vjac neklamem lebo keď som bol malí klamal som a vždi ma zbyli. Mám f peňaženke fotku kde som ja s Normou a stríkom Hermanom ktorí pracoval ako upratovač v Donnerovej pekárni kím neumrel.

Povedal som že si muožem vimisljeť prýbehi o nich lebo som dlho bíval so stríkom Hermanom ale tá pani o nich nechcela počuť. Povedala mi že tento test a ten druhí *róš a kov* boli o mojej osobnosti. Zasmjal som sa. Opítal som sa ako sa to dá zystiť s karjet na ktoré niekto rozljal atrament a s fotjek ľudí ktorých nepoznám. Vizerala nahnevane a zobrala si fotky. Mne je to jedno.

Asi som prepadol aj na tomto teste.

Potom som jej nakreslil niekoľko obráskov ale ja nekreslím dobre. Neskôr prišiel druhí testovať Burt v bielom kabáte. Volá sa Burt Selden a zobral ma na iné miesto na tom istom štrtom poschodí na Beekmanovej univerzite kde bolo na dverách napísané PSYCHOLOGICKÉ LABORATÓRIUM. Burt povedal že psychológia znamená myseľ a laboratórium je miesto kde robia egzperimenti. Mislal som si že tam virábajú žuvačky ale teras si mislím že tam robia skladačky a hri lebo to zme robili.

Skladačky mi nešli lebo boli polámané a kúski nepasovali do djer. Jedna hra bola papjer s čiarami do fšetkých smerov a veľa krabýc. Na jednej strane bolo ŠTART a na druhom konci CIEL. Povedal mi, že tá hra je *obludisko* a že mám zobrať cerusku a prejsť od miesta kde bol ŠTART tam kde bol CIEL bez toho abi som prešiel cez nejaké čjari.

Nepochopil som obludisko a mynuli zme veľa papjera. Potom Burt povedal pozri nječo ti ukážem podme do egzperimentálneho labáku a možno pochopíš. Višli sme na piate poschodje do ďalšej mjestnosti kde bolo veľa kljetok a zvjerat boli tam opyce a niekoľko miší. Divne to tam smrdelo ako staré smetý. A boli tam iný ľudja v bjelich plášťoch a hrali sa zo zvjeratkami tag som si mislel že je to opchot so zvjeratami ale neboli tam zákazníci. Burt zobral bjelu miš z kljetki a ukázal my ju. Burt povedal toto je Algernon a obludisko zvláda veľmi dobre. Povedal som mu ukáš mi ako to robí.

Abi ste vedeli položil Algernona do krabyce veľkej asi ako stuol kde bolo veľa otbočjek a zákrut ako ruozne steni a ŠTART a CIEL ako bolo na papjeri. No tu bol nad veľkým stolom krit. A Burt vybral hodinky a zdvyhol dvierka a povedal ideme na to Algernon a miš 2 alebo 3 krát zaňuchala a rozbehla sa. Najp-

rv utekala po dlhej chodbe a potom keď videla že nemôže ísť ďalej vrátila sa gde začala a tam stála a mikala fúzykmy. Potom sa vidala opačným smerom a rozbehla sa.

Bolo to akobi robyla to isté čo odo mňa chcel Burt s čjarami na papjeri. Smjal som sa lebo som si mislel že to pre miš bude ťašké. No potom šjel Algernon ďalej a otáčal sa na správnych mjestach aš višjel tam kde bolo napýsané CIEĽ a zapyštal. Burt povedal že to znamená že bol rát lebo to spravyl správne.

Povedal som že to je velmi múdra miš. Burt sa opítal či sa chcem pretekať s Algernonom. Povedal som že áno a on povedal že má iné obludisko z dreva z chodbamy ktoré sú doň viškrjabané a s elektryckou paličkov ako ceruska. A že môže upravyť Algernonovo obludisko abi bolo rovnaké abi zme mohli robiť to isté.

Popresúval doski na Algernonovom stole lebo sa dali rozobrať a mohol ich poskladať ruoznimi spôsobmi. A potom položil na vrch krit aby Algernon nemohol preskočiť radi abi sa dostal do CIEĽA. Potom my podal elektryckú palicu a ukázal my ako ju vložiť medzi radi a nesmjem ju dvýhať z doski len nasledovať malé rihy kím sa ceruska ďalej nemuože híbať alebo nedostanem malí elektryckí šok.

Vibral hodinki a pokúšal sa ich skrití. Tak som sa usyloval nepozerať sa na ňho a s toho som bol velmi nervozni.

Keď povedal začni usyloval som sa ísť ale nevedel som kam. Nevedel som kade. Potom som začul Algernona zapyštať z krabyce na stole a jeho nohi zaškrapkali akobi už bežal. Pohl som sa ale šjel som nesprávnim smerom a zasekol som sa a v prstoch som pocítil kopnutje elektryni tak som sa vrátil na ŠTART ale vždi keď som šjel inakade zasekol som sa a koplo ma. Nebolelo to ani nič také len som trochu natskočil a Burt povedal že je to na to abi som vedel že som spravil nječo zle. Bol som uprostret

doski keď som začul Algernona zapyšťať akobi bol znova šťastní a to znamená že vyhral preteki.

Zopakovali zme to desať krát a Algernon vždi vyhral lebo som nevedel nájsť správne radi abi som sa dostal tam kde bolo napísané CIEĽ. Nebol som s toho smutní lebo som sledoval Algernona a naučil som sa ako dokončiť obludisko aj keď mi to trvalo veľmi dlho.

Nevedel som že miši sú také múdre.

Zpráva o pogroku 5

7. marc – Našli moju sestru Normu ktorá býva z mojou mamou v Brookline a ona dala povolenie na operáciu. Tagže ma použijú. Teším sa tak veľmi že to skoro ani nevjem napýsať. No najprv sa o tom profesor Nemur a dogtor Štrauz pohádali. Sedel som v kancelárji profesura Nemura keď vošli dogtor Štrauz a Burt Selden. Profesor Nemur si robyl starosti s tým že ma použijú ale dogtor Štrauz mu povedal že vizerám biť najlepši akého doteras testovali. Burt mu povedal že ma slečna Kynianová odporučila lebo som najlepši z ľudí ktorích učila v centre pre retardovaných dospelých. Kam chodím.

Dogtor Štrauz povedal že mám niečo veľmi dobré. Povedal že mám dobrú moty-vácju. Netušil som že to mám. Mal som dobrý pocit keď povedal že nie každí s í kvé 68 má takúto vec. Nevjem čo to je ani otkjaľ to mám ale povedal že to má aj Algernon. Algernonova moty-vácja je sir ktorí mu dávajú do krabyce. No nemuože to biť len to lebo ja som tento týžden nemal sir.

Profesor Nemur sa bál že moje í kvé bude prýliš visoké oproti tomu veľmi nískemu čo mám a mohol bi som s toho ochorjeť. A dogtor Štrauz povedal profesorovi Nemurovi nječo čomu som

nerozumel tagže kím sa zhovárali zapýsal som si nje ktoré slová do zápisníka abi som ich mohol použiť v zpráve o pogroku.

Harold to je krsné meno profesora Nemura povedal že vjem že Charlie nie je to čo si si pretstavoval ako svoj nový druch intelekt** nezachitil som slovo *** supermana. Ale večina ľudí s jeho nískim ment** sú hostyl** a nekooper** sú većinou tupý a apatic** a je ťašké nájsť k nim cestu. Charlie má dobrý pochop a má záujem a chce sa zavďačiť.

Potom profesor Nemur povedal pametaj si že bude prvý človek ktorého inteligencja sa zviši operáciiov. Dogtor Štrauz povedal že presne to mal na misli. Kde nájdeme iného retardovaného dospelého s takouto úchvatnou moty-vácjou na učenie. Pozri ako dobre sa naučil čítať a pýsať na svoj níski mentálni vek. Puosobi** triju**...

Nezachitil som fšetki slová a hovorili strašne rýchlo ale znelo to tag že dogtor Štrauz a Burt boli na mojej strane a profesor Nemur nebol.

Burt opakoval Alice Kynianová má pocit že má nezdolat** túšbu učiť sa. Doslova prosil abi sme ho použili. A to je pravda lebo chcem biť múdri. Dogtor Štrauz sa postavyl a obyšjel stuoľ a povedal vravím použijeme Charlieho. A Burt prikívol. Profesor Nemur sa poškrabal po hlave a palcom si počúchal nos a povedal možno máte praudu. Použijeme Charlieho. No musí pochopiť že sa pri egzperimente muože všeličo zvrtnúť.

Keť to povedal tak som sa potešil a bol som takí natšeni že som viskočil a potriasol som mu rukov že je ku mne takí dobrí. Mislím že sa zľakol keť som to spravil.

Povedal Charlie pracovali zme na tom dlho ale len na zvjeratách ako je Algernon. Zme si istý že ti nehrozí fizické nebezpečienstvo ale sú aj iné vecy ktoré zystíme aš keť to viskušame. Chcem abi si pochopil že to muože neví a potom sa nestane

vuobec nič. Alebo to muože víť na chvŕľu a potom na tom budeš horšje ako teras. Chápeš čo to znamená. Ak sa to stane budeme ťa musieť poslať bývať naspet do Warrenského štátneho domova.

Povedal som že my je to jedno lebo sa ničoho nebojím. Som veľmi silní a vŕďi robým dobre a okrem toho mám šťastnú zajačju packu a nigdi v živote som nerozbyl zrkadlo. Raz my padli tanjere ale to vraj neprynáša nešťastje.

Potom dogtor Štrauz povedal Charlie aj kebi to nevišlo pripeješ g rozvoju vedi. Tento egzperiment bol úspešní na mnohých zvjeratách ale nigdi zme ho neskušali na človeku. Budeš prví.

Povedal som mu ďakujem dogtor neľutujete že my dávate druhú šancu ako vraví slečka Kynianová. A mislím to ako som im to povedal. Po operácii sa budem snažiť biť múdri. Budem sa strašne snažiť.

Zpráva o pogroku 6. mareca 8

Bojím sa. Veľa ľudí ktorý pracujú na visokej škole a ľudja z lekárskej školi mi prišli zaprjať šťastje. Testovač Burt my prinjesol kveti povedal že sú od ľudí na psychijatrickom odelení. Zaprjal my šťastje. Dúfam že budem mať šťastje. Mám moju zajačju lapku a moju šťastnú penni a moju potkovu. Dogtor Štrauz povedal nebuť poverčiví Charlie. Toto je veda. Nevieť čo je veda ale fšeci to vravja tagže možno je to nječo čo nosí šťastje. Tak či tak v jednej ruke budem mať zajačju packu a šťastnú penni s djerou. S djerou f tej penni. Rát bi som zo sebou zobral aj potkovu ale je ťašká tagže ju nechám v kabáte.

Joe Carp z pekárne mi od pána Donnera a ľudí v pekárni prinjesol čukoládovú tortu a dúfajú že sa rýchlo uzdravým. F pe-

kárni si mislja že som chorí lebo profesor Nemur mi povedal že im to mám povedať a nemám nič prezradiť o operácii na to abi som zmúdreľ. To je tajomstvo pre prípad že bi to nevyšlo alebo bi sa nječo pokazilo.

Potom ma prišla pozreť slečna Kynianová a priniesla mi časopysi. Vizerala trochu nervozne a vistrašene. Napravyla my kveti na stole a fšetko usporjadala abi tam nebol neporjadok ktorí som urobyl. A napravila mi vankúš pot hlavov. Má ma veľmi rada lebo sa veľmi usilujem fšetko naučiť nje ako iný žjacy v centre pre dospelých ktorím na tom nezáleží. Chce abi som zmúdreľ. Viem to.

Potom profesor Nemur povedal že nemuožem mať viac náštev lebo musím odichovať. Spítal som sa profesora Nemura či po operácii porazým Algernona f pretekoch a on povedal že možno. Ak sa operácia podarí ukážem tej miši že vjem biť rovnako múdri ako ona ak nje aj múdrejší. Potom bi som vedel lepšie čítať a dobre hláskovať slová a vedel bi som veľa vecí a bol bi som ako iný ľudja. To by teda všetkích prekvapilo. Ak operácia vijde a ja zmúdrjem možno sa my podarí nájsť moju mamu a oca a sestru a ukážem im. Aký bi boli prekvapený kebi vydeli že som múdri ako oni a moja sestra.

Profesor Nemur hovorí že ak to vijde a bude to trvalé aj ostatných ako som ja spravja múdrimi. Možno ľudí na celom svete. A povedal že to znamená že robí čosi veľké pre vedu a budem slávní a moje meno sa zapýše do učebníc. Až tak veľmi my nezáleží na tom či budem slávní. Len chcem biť múdri ako iný ľudja abi som mohol mať veľa kamarátou ktorý bi ma mali rady.

Dnes mi nedali nič na jedenje. Nevieľm čo má jedlo spoločné zo zmúdreńím a som hladní. Profesor Nemur my zobral čukoládovú tortu. Profesor Nemur je protiva. Dogtor Štrauz

povedal že my ju vrátja po operácii. Pred operáciou sa neje. Ani sir.

Správa o pokroku 7

11 marca – Operácia nebolela. Dogtor Štrauz ju spravil kým som spal. Nevjem ako lebo som to nevydel ale 3 dni som mal obezi na očach a hlave tagže som až do dnes nemohol napýsať SPRÁVU O POKROKU. Chudá sestryčka ktorá vydela ako pýšem hovorí že som zle vihláskoval SPRÁVA a povedala mi ako sa to hláskuje a aj POKROK a MAREC. To si musím zapametať. Na hláskovanie mám veľmi zlú pamet'. Dnes mi dali dole obezi z očí tagže muožem napýsať SPRÁVU O POKROKU. No na hlave mám stále obezi.

Bál som sa keď prišli a povedali mi že je čas abi som šjel na operáciu. Prinútili ma fstať z postele a ľahnúť si na druhú ktorá mala koljeska a otláčili ma z izbi a po chodbe g dverám kde sa písalo operačná sála. Akí som bol prekvapení že je to veľká mjestnosť so zelenými stenami a veľa dogtormi ktorý sedeli visoko okolo celej mjestnosti a sledovali operáciu. Nevedel som že to bude ako vistúpenje.

G stolu prišjel muž celí v bjelom a s bjelou látkou na tváry ako v telke a s gumenými rukavicami a povedal uvoľni sa Charlie to som ja dogtor Štrauz. Povedal som ahoy dogtor bojím sa. Povedal my nemáš sa čoho báť Charlie budeš spať. Odpovedal som mu že toho sa bojím. Potľapkal ma po hlave a potom 2 mužy v bjelich maskách prišli a privjazali mi ruki a nohi abi som nimi nemohol híbať a to ma viľakalo a v žalútku som cítil akobi som sa šjel povracať ale nepovracal som sa len som sa trochu pocykal a skoro som sa rosplakal ale dali mi na tvár čosy gumené s čoho som díchal a čudne to smr-

delo. Po celý čas som počul ako dogtor Štrauz nahlas rospráva o operácii a fšetkím vraví čo bude robyť. No ničomu som nerozumel a mislel som si že možno po operácii budem múdri a pochopím fšetko čo vrael. Tak som sa zhlboka nadíchol a potom som asi bol veľmi unavení lebo som zaspal.

Keď som sa zobudil bol som zasa v mojej posteli a bola veľká tma. Nič som nevydel ale počul som hlasi. Bola to tá sestryčka a Burt a ja som povedal čo sa deje prečo nezasvjetite a kedi ma budú operovať. A oni sa zasmjali a Burt povedal Charlie už je potom. A je tma lebo máš obvezi na očjach.

Je to smješne. Urobili to kím som spal.

Burt ma chodí pozerat' každí deň abi zapýsal moju teplotu a krvní tlag a ostatné vecy o mne. Vraví že takí je postup vedeckej metodi. Musja mat' záznamy o tom čo sa deje abi to mohli zopakovať keť budú chcjet'. Nje mne ale ostatním ľudom ako som ja ktorí njesú múdry.

Preto musím pýsat' tieto *zprávy správy o pokroku*. Burt vraví že je to súčasť egzperimentu a urobja si kopije *zpr správ* abi ich mohli skúmat' abi vedeli čo sa deje v mojej misli. Nechápem ako budú vedjet' čo sa my deje v misli keť sa budú pozerat' na správy. Čítam si ich dokola abi som videl čo som napýsal a ja nevjem čo sa my deje v misli tak ako to budú vedjet' oni.

No taká je veda a ja sa musím snažit' biť múdri ako ostatný ľudja. Potom keť budem múdri sa so mnou budú rosprávať a budem s nimi sedjet' a počúvať ako Joe Carp a Frank a Gimpy keť sa rosprávajú a majú dyskusje o duoležitích vecjach. Keť pracujú rosprávajú sa o vecjach ako boch alebo o ťaškostjach s peňázmi ktoré prezident mýňa alebo o republikanoch a demogratoch. A zrušja sa akobi sa šli pohádat' a pán Donner musí prísť a povedat' im abi sa vrátili k pečen-

ju inak ich vihodí odbori neodbori. Aj ja sa kcem rosprávať o takých vecjach.

Keť si múdri muožeš mať veľa kamarátou s ktorými sa muožeš rosprávať a nigdi njesi si stále sám.

Profesor Nemur vraví že je dobre hovoriť v správach o pokroku o fšetkých vecjach ktoré sa mi stanú ale hovorí že mám viac pýsať o tom čo cýtím a čo si mislím a čo si pametám z mynulosti. Povedal som mu že nevjem ako mám rozmíšľať ani si pametať ale on povedal abi som to skúsil.

Po celí čas čo som mal na očkach obvezi som sa usiloval rozmíšľať a rozpametať sa ale nič sa nestalo. Nevjem čo si mám misljeť ani pametať. Možno ak sa ho spítam tag mi pojve ako mám teras rozmíšľať keť bi som mal zmúdrjeť. Čo si múdry ľudja mislja a čo si pametajú. Určite sú to úžasné vecy. Kiež bi som už vedel nejaké úžasné vecy.

12. marca – Nemusím pýsať SPRÁVA O POKROKU hnet a každí deň len keť začnem novú várku keť profesor Nemur odnesje staré. Musím len hore napýsať dátum. To my ušetří čas. Je to dobrí nápat. Muožem sedjeť f postely a pozerat' sa z okna na trávu a stromi vonku. Chudá sestryčka sa volá Hilda a je gu mne veľmi dobrá. Nosý my jedlo a ustjela my posteľ a vraví že som bol veľmi odvážni keť som im dovolil robyť vecy v mojej hlave. Vraví že bi nigdi nedovolila abi njčo robyli s jej modzgom ani za fšetko zlato na svete. Povedal som jej že som to nerobil za zlato. Robil som to abi som bol múdri. A ona povedala že možno nemajú žjadne právo robyť ma múdrim lebo kebi boch kcel abi som bol múdri tag bi som sa tag narodil. A čo Adam a Eva a hrjeh so stromom poznanja a zjedenje jablka a páť. A možno profesor Nemur a dogtor Štrauz zasahovali do vecy do ktorích nemali právo zasahovať.

Je veľmi chudá a keď rospráva očervenje jej tvár. Račej sa mám modliť k bohu a prosiť ho o odpustenie za to čo my spravili. Nejedol som jablká a nespravil som nič hrješne. A teras sa bojím. Možno som im nemal dovoliť abi mi operovali mozog keď povedala že je to proti bohu. Nekcem boha nahnevať.

13. marca – Dnes my zmenili sestryčku. Táto je pekná. Volá sa Lucille a ukázala my ako to mám hláskovať do správy o pokroku a má žlté vlasi a motré oči. Spítal som sa jej gde je Hilda a ona povedala že Hilda v tejto časti nemocnice už nepracuje. Len na puorodnickom odelení gde nevaďí že priveľa rospráva.

Keť som sa jej spítal čo je puorodnicke odelenie povedala že tam na svet prychádzajú deti ale keď som sa spítal ako prychádzajú očervenela ako Hilda a povedala že njekomu musí odmerať teplotu. Nikto my nekce povedať ako prichádzajú deti na svet. Možno ak toto víde a zmúdrjem tak na to prídem.

Dnes ma prišla pozrjeť slečna Kynianová a povedala Charlie vizeráš skvelo. Povedal som jej že sa cítim fajn ale ešte sa necítim múdri. Mislal som si že po operácii keď mi dajú dole obvezi z očí budem múdri a budem vedjeť veľa vecý abi som mohol čítať a rosprávať o duoležitých vecjach ako fšeci ostatný.

Povedala že tak to nefunguje Charlie. Prichádza to pomali a musíš tvrdo pracovať abi si zmúdreľ.

To som nevedel. Ak musím aj tak tvrdo pracovať na čo som mal operáciu. Povedala že si njeje istá ale operácia mi mala pomuoť abi som si zapametal čo sa naučím keď budem tvrdo pracovať a nje ako pretím keď som si to nezapametal.

Nuš povedal som jej že sa teras cítim trochu sklamane lebo som si mislel že budem hneť múdri a budem muocť ísť do pekárne chalanom ukázať akí som múdri a rosprávať sa s nimi

a možno sa stať aj pomocným pekárom. Potom bi som šiel pohľadať moju mamu a oca. Boli bi prekvapení akí som múdri lebo mama vždy kcela abi som bol tješ múdri. Možno bi ma už neposlali preč kebi videli akí som múdri. Povedal som slečne Kynianovej že sa budem veľmi snažiť biť múdri tak veľmi ako budem vedieť. Pohľatkala ma po hlave a povedala vjem že budeš. Verým ti Charlie.

SPRÁVA O POKROKU 8

15. marca – Už ma pustili s nemocnice ale ešte nechodím do práce. Nič sa nedeje. Mal som veľa testou a všelijaké preteki z Algernonom. Nenávidím tú myš. Vždy ma porazí. Profesor Nemur vraví že musím hrať tje hri a robyť tje testi stále dokola.

Tje obludiská sú hlúpe. A tje obráski sú tješ hlúpe. Rát kreslím obráski muža a ženi ale nebudem si oľudoch vimíšlat klamstvá.

A nevjem dobre robiť skladački.

Bolí ma hlava s toho ako sa snažím misljet' a pametať si tak veľa. Dogtor Štrauz povedal že my pomuože ale nepomáha. Nevraví my čo si mám misljet' ani kedi zmúdrjem. Len my povje abi som si ľahol na gauč a rosprával.

Aj slečna Kynianová ma chodí pozerať na universitu. Povedal som jej že sa nič nestalo. Kedi zmúdrjem. Povedala musyš biť trpesliví Charlie takéto vecy chvílu trvajú. Stane sa to tag pomali že si nešimneš že sa to deje. Povedala že jej Burt povedal že my to ide dobre.

Stále si mislím že tie preteki a testi sú hlúpe a mislím si že pýsanje týchto správ je tiež hlúpe.

16. marca – Jedol som obet s Burtom v univerzitnej reštaurácii. Majú tu ruozne druchi dobrého jedla a nemusým zaň platiť. Rát sedím a pozorujem visokoškolákou. Njekedi srandujú ale većinou sa rosprávajú o ruoznich vecjach ako pekári v Donnerovej pekárni. Burt hovorí že o umení a polytyke a nábošenstve. Nevjem čo sú tje vecy ale vjem že nábošenstvo je boch. Mama my o ňom rosprávala a o vecjach čo spravil abi vznikol svet. Povedala že boha musím vždi ľúbyť a motliť sa g nemu. Nepametám si ako sa g nemu mám motliť ale mislím že ma mama nútila sa g nemu motliť veľa keť som bol djeťa abi ma usdravil a abi som neochorel. Nepametám si že bi som bol chorí. Mislím že to bolo preto lebo som nebol múdri.

Tak či tak Burt hovorí že ak bude egzperiment úspešní budem rozumjeť fšetkým vecjam o ktorích sa rosprávajú študenti a ja som povedal misliš si že budem takí múdri ako oni a on sa zasmjal a povedal že tie decká njesú také múdre ti ich preskočíš ako nič.

Prectavil ma veľa študentom a niektorí na mňa divne pozerali ako bi som nepatril na universitu, skoro som zabudol a začal som im hovoriť že čo skoro budem velmi múdri ako oni ale Burt ma prerušil a povedal im že upratujem labák na psychijatrickom odelení. Neskuor my povedal že sa to nesmje dostať na verejnosť. To znamená že je to tajomstvo.

Celkom nechápem prečo to musí biť tajomstvo. Burt hovorí že pre prýpad že bi to nevišlo lebo profesor Nemur nekce abi sa fšeci smjali najme nje ľudja z Welbergovej nadácie ktorí mu dali peňjaze na projekt. Povedal som že mne je jedno či sa my ľudja budú smjať. Veľa ľudí sa mi smeje a sú to moji kamaráty a zabávame sa spolu. Burt my dal ruku okolo pleca a povedal že Nemur si nerobý starosti o teba. Nekce abi sa ľudja smjali jemu.

Nemislím si že bi sa ľudia smjali profesorovi Nemurovi lebo je vedec na universite ale Bert povedal že žjaden vedec njeje pre svojich kolgou a svojich dogdorantou veľkí muž. Burt je dogdorant a jeho odbor je *psychológia* ako je napýsané na dverách laboratórja. Nevedel som že na visokej škole majú odbori. Mislél som si že tje majú len v pekári.

Tak či tak dúfam že čo skoro zmúdrjem lebo sa kcem naučiť fšetko na svete čo vedja aj chlapci na universite. Fšetko o umení a polytyke a bohu.

17. marca – Keť som sa dnes ráno zobudil hneť som si mislél že budem múdri ale njesom. Každé ráno si mislím že budem múdri ale nič sa nedeje. Možno egzperiment nevišjel. Možno nebudem múdri a budem musjeť žit' vo Warrenskom domove. Nenávydím testi a nenávidím obludyská a nenávydím Algerona.

Nigdi pretím som nevedél že som hlúpsí ako miš. Už neksem pýsať správy o pokroku. Zabúdam vecy a aj keť si ich zapýšem do notesa njekedi nevjem prečítať svoje pýsma a je to veľmi tášké. Slečna Kynianová vraví buť trpesliví ale cítim sa zle a som unavení. Stále ma bolý hlava. Kcem sa vrátiť do práce v pekárni a nepýsať zpravi správy o pokroku.

20. marca – Vracjam sa do práce v pekárni. Dogtor Štrauz povedal profesorovy Nemurovy že bude lepšje keť puojdem do roboti ale stále nesmjem nikomu povedať o čom bola tá operácja a musým chodiť do labáku na 2 hodyni každí večer po práci na testi a abi som pýsal tjeto hlúpe správy. Budú my každí tížden platiť ako za poloviční úvesok lebo to bola sučasť dohodi keť dostali peňjaze z Welbergovej nadácje. Ešte stále nevjem čo je to tá Welbergova vec. Slečna Kynianová my to

visvetlila ale stále nechápem. Keť som nezmúdrel prečo my platja abi som pýsal tjeto hlúpe správy. Ag my budú platiť budem to robyť. Ale je veľmi tašké pýsať.

Som rát že idem speť do práce lebo my moja robota v pekárni chýba a aj fšeci moji kamaráty a zábava ktorú tam máme.

Dogtor Štrauz hovorí že mám vo vačku nosiť notes abi som si vecy pametal. A nemusím robyť správy každí deň len keť my niečo napadne alebo sa stane nječo špecjalne. Povedal som mu že mne sa nestáva nič špecjálne a nevizerá to že tento špecjálni egzperimnet víde. Vraví nebuť sklamaní Charlie lebo to trvá dlho a deje sa to pomali a nemuožeš si to hneť všimnúť. Visvetlil mi ako dlho to trvalo Algernonovy kím sa stal 3 krat múdrejší než pretím.

Preto ma Algernon vždi porazí v pretekoch v obludisku lebo aj on mal operáciu. Je to špecjálna miš prvé zvjera ktoré ostalo múdre tak dlho po operácii. Nevedel som že je špecjálna miš. To fšetko mení. Asy bi som vedel spraviť obludisko ríchlejšje ako običajná miš. Možno ras porazým Algernona. To bi teda bolo nječo. Dogtor Štrauz hovorí že zatjal to vizerá že Algernon ostane na furt múdri a vraví že to je dobre lebo sme obaia mali rovnakú operáciu.

21. marca – Dnes sme sa v pekárni dobre zabavili. Joe Carp povedal aha pozrite Charlie mal operáciu čo s Charliem spravili asi mu dali trocha rozumu. Kcel som mu povedať že zmúdiem ale spomenul som si že profesor Nemur povedal nie. Potom Frank Reilly povedal že čo si to Charlie spravil išiel si sa nehat operovať abi ti naljali rozum. To ma rozosmjalo. Sú to moji kamaráty a naozaj ma majú rady.

Musím dohnať vela práce. Nemali nikoho kdo bi to tam upratal ale zamesnali nového chlapca Ernieho abi doručoval

objednávki čo som vždi robil ja. Pán Donner povedal že sa roshodol že ho chvílu nevyhodí abi som mal šancu odíchnuť si a nepracovať tak vela. Povedal som mu že som f porjatku a muožem roznášať objednávki a upratovať ako som vždi robil ale pán Donner hovorí že si chlapca necháme.

Povedal som čo budem robyť. A pán Donner ma potlapkal po plecy a povedal Charlie kolko máš rokou. Povedal som mu že 32 a budem mať 33 na budúce narodenini. A ako dlho si tu spítal sa. Povedal som mu že nevjem. Povedal prišiel si sem pret sedemnástymy rokmy. Tvoj stríko Herman nech dá boch pokoj jeho dušy bol muoj najlepčí prjatel. Prinjesol tá sem a poprosyl ma abi som tá tu nechal robyť a staral sa o teba najlepšie ako vjem. A keď o dva roki umrel a tvoja mama tá dala do Warrenského domova ja som ich požjadal abi tá prepustili do pracovného pomeru. Prešlo sedemnať rokou Charlie a kcem abi si vedel že pekárni sa tag dobre nedarý ale ako som vždi vravel máš tu robotu do konca života. Tag sa neboj že sem privedjem njekoho gdo ti zoberje prácu. Nigdi sa nebuděš musjeť vrátiť do Warrenského domova.

Nebojím sa len nechápem na čo potrebuje Ernieho na donáški a prácu keď som vždi baliki z objednávkami nosil ja. Hovorí že ten chlapec potrebuje peňjaze Charlie tag si ho nehám ako učňa abi som ho naučil biť pekárom. Ti muožeš biť jeho asystent a pomáhať mu z donáškamy keď to bude potrebovať.

Nikdi som nebol asystent. Ernie je velmi múdri ale ostatný ľudja f pekárni ho nemajú moc rady. Fšeci sú moji dobrý prjatelja a vela žartujeme a smežeme sa.

Njekedi njekto povje hej pozri Frank alebo Joe alebo donkonca Gimpy. Tento raz urobyl ozajsného Charlieho Gordona. Nevjem prečo to vravja ale vždi sa smejú a ja sa smejem tješ. Dnes ráno Gimpy on je hlavní pekár a má zlu nohu

a krýva použil moje meno keď zakryčal na Ernieho lebo Ernie stratil narodeninovú tortu. Povedal Ernie preboha ti sa snažíš biť Charlie Gordon.

Nevjem prečo to povedal. Ja som nikdi nestratil žiadni balík.

Spítal som sa pána Donnera či bi som sa mohol naučiť biť pekárom ako Ernie. Povedal som mu že bi som sa to mohol naučiť kebi mi dal šancu.

Pán Donner na mňa dlho dývne hľadel lebo asy väčšinou toľko nerozprávam. A Frank ma počul a smjal sa a smjal kým mu pán Donner nepovedal abi sklapol a nešiel sa postarať o svoju pec. Potom my pán Donner povedal že na to je ešte veľa času Charlie. A práca pekára je veľmi dôležitá a veľmi složitá a nemal bi si si s takými vecami robyť starosti.

Kješbi som mu a ostatným ľuďom mohol povedať o mojej skutočnej operácii. Kješbi to už fungovalo abi som bol múdri ako fšeci ostatný.

24. marec – Profesor Nemur a dogtor Štrauz dnes večer prišli do mojej izbi abi zistili prečo som neprišiel do labáku ako som mal. Povedal som im že sa už nechcem pretekať s Algeronom. Profesor Nemur povedal že chvíľu nemusím ale mal bi som aj tag prísť. Prinjesol mi darček iba že to nebol darček ale len vípožička. Povedal že je to mašina na učenie a funguje ako telka. Rospráva a robí obráski a musím ho zapnúť pretím ako puojdem spať. Povedal som srandujete. Prečo bi som mal zapnúť telku pretím ako puojdem spať. No profesor Nemur povedal že ak kcem zmúdrjeť musím robyť čo my povje. Tag som mu povedal že aj tag nezmúdrjem.

Potom gu mne prišiel dogtor Štrauz a položil my ruku na plece a povedal Charlie ešte to nevješ ale celý čas múdrješ. Chvíľu si to nefšimneš ako si nefšimneš že sa híbe ručička

na hodynách. Také sú aj zmeni f tebe. Dejú sa tak pomali že ich nevydíš. No mi ich vydíme z testou a so spuosobu ako sa správaš a rosprávaš a s tvojich správ o pokroku. Povedal Charlie musíš veryť nám aj sebe. Nemuožeme si biť istý že je to pernamentné ale sme si istý že čo skoro budeš velmi inteligentní mladí muš.

Povedal som dobre a profesor Nemur mi ukázal čo robyť s telkou čo nebola ozajsná telka. Spítal som sa ho čo to robý. Naj prv vizeral zasa nahnevane lebo som kcel abi my nječo visvetlil a povedal že len mám robyť čo my povje. Ale potom dogtor Štrauz povedal že bi my to mal visvetliť lebo začynam spochi-bňovať autoryti. Nevjem čo to znamená ale profesor Nemur vizeral akobi si šjel odhriznúť peru. Potom my velmi pomali visvetlil že mašina robý mojej misly vela vecí. Njektoré pretím ako zaspím ako že ma učí vecy keď som velmi ospalí a ešte chvílu po tom ako zaspím ešte počujem hlas aj keď už nevydím obráski. Ďaljša vec je že v nocy to má robyť abi som mal sni a pametal si vecy ktoré sa my stali dávno keď som bol velmi malé decko.

Je to strašidelné.

Och áno zabudol som. Spítal som sa profesora Nemura kedi sa muožem vrátiť na hodini slečni Kynianovej v centre pre dospelích a on povedal čo skoro slečna Kynianová príde na universitu do testovacjeho centra a bude ma učiť zvláš. Tomu som rát. Nevydel som ju často od operácie ale je milá.

25. marca – Tá bláznivá telka my celú noc nedovolila zaspáť. Ako muožem spať keď my nječo kryčí šjalené vecy do ušý. A tje sprosté obráski. Fíha. Nevjem čo to vraví keď som hore tak ako to budem vedjeť keď spím. Spítal som sa na to Burta a on povedal že to je f porjatku. Hovorí že muoj modzok sa učí tesne pretím ako zaspím a že my to pomuože keď sa zač-

nem učiť zo slečnou Kynianovou v testovacom centre. Testovacie centrum njeje nemocnica pre zvieratá ako som si pretím mislel. Je to vedecké laboratórium. Nevjem čo je to veda iba že jej pomáhám s egzperimentom.

F každom prípade s tou telkou nevjem. Mislím že je to šibnuté. Ak muožeš zmúdrjeť keď ideš spať tak na čo chodja ľudja do školi. Nemislím si že tá vec bude fungovať. Pozerával som pred spaním v telke neskorý program aj neskorý neskorý program a nikdi som nezmúdreľ. Možno zmúdrješ len s njektorích filmou. Možno z vedomosních súťažý.

26. marec – ako mám ces deň pracovať keď ma tá vec celú noc budí. Uprostret nocy som sa zobudil a nemohol som vjac zaspať lebo to opakovalo *spomeň si... spomeň si... spomeň si...* Tagže som si asi na nječo spomenul. Nepametám sa presne ale bolo to o slečne Kynianovej a o škole gde som sa naučil o čítaní. A ako som tam chodil.

Kedisi dáuno som sa Joa Carpa spítal ako sa naučil čítať a či bi som sa to mohol naučiť aj ja. Zasmjal sa ako vždi keď povjem nječo smješne a povedal my Charlie na čo plitvať časom nemuožu pridať rozum tomu gdo žjadni nemá. No počula ma Fanny Birdenová a ona sa spítala svojej sesternice ktorá študuje na Beekmanovej visokej škole a povedala mi o centre pre retardovaných dospelých ľudí na Beekmanovej universite.

Napýsala mi to meno na papjer a Frank sa smjal a povedal len sa nestaň takím zdelaním že sa nebudeš rosprávať so starími kamošmi. Povedal som mu neboj sa navždi si nechám starích kamošou aj keď sa naučím čítať a písať. Smjal sa aj Joe Carp sa smjal ale prišjel Gimpy a povedal im abi sa vrátili g roškom. Sú to moji dobrý prjatelja.

Po práci som prešiel šesť blokou g škole a bál som sa. Velmi som sa tešil že sa budem učiť čítať a pýsať že som si kupil novyny na domou abi som si ich mohol prečítať keď sa to naučím.

Keď som tam prišiel bola tam dlhá chotba a plno ľudí. Bál som sa že niekomu povjem nječo nesprávne a tak som sa chcel vrátiť domou. No nevjem prečo som sa potom otočil a vrátil som sa naspät' dnu.

Čakal som kím fšeci neodišli okrem nejakých ľudí ktorí boli pri veľkých hodinách aké máme v pekárni a spítal som sa jednej paňej či bi som sa mohol naučiť čítať a pýsať lebo bi som si kcel prečítať fšetki vecy v novynách a ukázal som jej ich. Bola to slečna Kynianová ale to som ftedi nevedel. Povedala ak sa vrátite zajtra a zaregstrujete sa začnem vás učiť čítať. No musíte pochopiť že to bude dlho trvať možno roki kím sa naučíte čítať. Povedal som jej že som nevedel že to trvá tag dlho ale kcem sa to aj tag naučiť lebo vela krát som precťjeral. Akože robyl som sa pret ľuďmi že vjem čítať ale njeje to prau-da a chem sa to naučiť.

Potriasla mi rukou a povedala rada vás spoznávam pán Gordon. Budem vaša učiteľka. Volám sa slečna Kynianová. Tagže tam som sa šjel učiť a tag som spoznal slečnu Kynianovú.

Misljet' a spomýnať je ťašké a teras ani dobre nespím. Tá telka je velmi hlučná.

27. marca – Teras keď začínam mať sni a spomínam si profesor Nemur hovori že musím chodiť na terpiju s dogtorom Štrauzom. Vraví že terpija je ako keď sa cítiš zle a rosprávaním sa to zlepši. Povedal som mu že sa necítim zle a cez deň dost rosprávam tag prečo musím ísť na terpiju ale nahneval sa a vraví že aj tag musím ísť.

Terpija je že si musím ľahnúť na gauč a dogtor Štrauz si sadne do kresla vedľa mňa a ja rosprávam o fšetkom možnom čo mi prejde hlavou. Dlho som nevravel nič lebo my nič ne- napadlo. Potom som mu povedal o pekárni a o vecjach ktoré tam robja. Ale je hlúpe abi som chodil do jeho pracovne ležal na gauči a rosprával lebo to aj tag fšetko pýšem do správy o pokroku a on si ju muože prečítať. Tagže dnes som zo sebou prinjesol správu o pokroku a povedal som mu že bi si ju mož- no mal prečítať a ja bi som si pospal na gaučy. Bol som veľmi unavení lebo tá telka my nedovolila zaspáť ale on povedal že to tag nefunguje. Musím rosprávať. Tag som rosprával ale po- tom som aj tag zaspal na gauči – rovno f strede.

28. marec – Bolí ma hlava. Tentoras to njeje s tej telky. Do- ktor Štrauz mi ukázal ako na nej stíšiť zvuk tagže teras môžem spať. Nič nepočujem. A stále nechápem čo vraví. Ráno si to niekoľko krát pustím abi som zistil čo som sa naučil pretým ako som zaspal a kým som spal a tje slová ani nepoznám. Možno je to cudzý jazik alebo nječo také. No većinou to znje americky. No hovorí to príliš rýchlo.

Spítal som sa doktora Štrauza na čo je dobré že budem múdri v spánku ak chcem biť múdri keď budem hore. Vraví že je to to isté že mám dve misle. Je **PODVEDOMIE** a **VEDO- MIE** (tak sa to hláskuje) a jedno nevraví druhému čo robý. Preto sa my sníva. A teda mávam šjalené sny. Fíha. Otkedi mám nočnú telku. Neskorý neskorý neskorý neskorý film.

Zabudol som sa doktora Štrauza spítať či len ja alebo či má každí dve misle.

(Práve som si to slovo našjel v slouníku ktorí my dal doktor Štrauz. **PODVEDOMIE**. *podst. meno, s. rod. duš. oblasť ne- podliehajúca vedomej činnosti človeka, adj.* **PODVEDOMÝ**,

napr. podvedomý konflikt túžob.) Je tam toho viac ale stále nevjem čo to znamená. Toto neni veľmi dobrý slouník pre hlúpicich ľudí ako som ja.

Ale hlava ma bolí z oslavi. Joe Carp a Frank Reilly ma pozvali po práci do Halloranovho baru na pivo. Nechutí my wis-ki ale povedali že sa dobre zabavíme. Zabavil som sa. Hrali sme hru keď som tancoval na bare s tjenidlom s lampi na hlave a fšeci sa smjali.

Potom Joe Carp povedal že mám djeučatám ukázať ako zotjeram podlahu na záchodoch v pekárni a prinjesol mi mop. Ukázal som im a fšeci sa smjali keď som im povedal že pán Donner povedal že som najlepší upratovač a pomocník akého kedi mal lebo mám svoju prácu ráť a robým ju dobre a nikdi nemeškám ani neostanem doma okrem mojej operácie.

Povedal som že slečna Kynianová my vždi vraví Charlie but hrdí na prácu čo robíš lebo ju robíš dobre.

Fšeci sa smjali a Frank povedal že slečna Kynianová musí biť na hlavu keď ide po njekom ako je Charlie a Joe povedal hej Charlie máš s ňou nječo. Povedal som mu že nevjem čo to znamená. Dali my vela pitja a Joe povedal s Charliem je sranda keď je na šrot. Mislím že to znamená že ma majú rady. Je nám dobre ale už sa nevjem dočkať kedi budem taký múdri ako moji najlepší kamošy Joe Carp a Frank Reilly.

Nevjem ako sa oslava skončila ale poprosili ma abi som sa šjel pozrjeť za roch či prší a keď som sa vrátil nigdo tam nebol. Možno ma išli hľadať. Hľadal som ich fšade kím nebolo neskoro. No stratil som sa a hneval som sa na seba že som sa stratil lebo sa stavím že Algernon bi mohol po tých ulicjach prebehnúť sto razi a nestratil bi sa ako ja.

Potom si dobre nepametám ale pani Flynnová povedala že ma domou dovjedol milí policajt.

V tú istú noc sa my snívalo o mame a ocovi iba že som nevydel jej tvár bola celá bjela a bola rozmazaná. Plakal som lebo sme boli vo veľkom nákupnom dome a ja som sa stratil a nemohol som ich nájsť a bežal som hore a dole medzi regálmi a okolo veľkých pokladní v opchode. Potom prišiel nejaký muž a zobral ma do veľkej mjesnosti s lavičkami a dal mi lýzatko a povedal mi že takí veľkí chlapec ako ja bi nemal plakať lebo moja mama s ocom ma prídu nájsť.

Tagže to je muoj sen a bolí ma hlava a mám na nej veľkú hrču a fšade mám modré a čjerne modrini. Joe Carp hovorí že ma možno hodil policajnt na zem a zbyl ma. Nemislím si že policajnti robja také vecy. Tak či tak fšag uš nebudem piť wiski.

29. marec – Porazil som Algernona. Ani som nevedel že som ho porazil kím my to Burt Seldon nepovedal. Druhí ras som prehral lebo som bol takí natčení. No potom som ho 8 krát porazil. Musím múdrjeť keť som porazil takú múdru miš ako je Algernon. No necýtim sa múdrejší.

Chcel som sa ešte pretekať ale Burt povedal že to na jeden deň stačilo. Dovolil mi chvílu držať Algernona. Algernon je milá miš. Meká ako vata. Žmurká a keť otvorí oči sú čjerne a na krajoch ružové.

Opítal som sa či ho muožem nakrmiť lebo mi bolo lúto že som ho porazyl a chcel som biť milí a skamaratiť sa s ním. Burt povedal nie Algernon je veľmi špecjálna miš lebo mal rovnakú operácju ako ja. Bol prví zo zvjerat ktorý ostal tak dlho múdri a povedal že Algernon je takí múdri že musí virješiť hlavolam zo zámkom ktorí sa zmení vždi keť ide žrať tagže sa musí naučiť nječo nové abi sa dostal g jedlu. S toho som bol smutní lebo kebi sa nemohol učiť nemohol by sa najesť a bol bi hladní.

Nemislím si že je správne abi musel urobiť test abi sa mohol najesť. Ako bi sa Burtovy páčilo kebi musel urobiť test vždi kebi chcel jesť. Mislím že sa budem kamarátiť s Algernonom.

To mi nječo pripomenulo. Doktor Štrauz vraví že si mám zapísať všetky sny a vecy ktoré si myslím abi som mu ich mohol povedať keď prídem do jeho kancelárie. Povedal som mu že ešte nevjem premišľať ale on vraví že mal na misli viac vecí ako som napísal o mojej mame a ocovi a o tom keď som začal chodiť do školi g slečne Kynianovej alebo čo sa mi stalo pred operáciou že to je mislenie a ja som to do správ o pokroku písal.

Nevedel som čo si myslím a pametám. Možno to znamená že sa zo mnou nječo deje. Necítim sa inak ale som takí natčení že nemuožem spať.

Doktor Štrauz my dal nejaké ružové tabletki abi som dobre spal. Vraví že musím veľa spať lebo ftedi sa udeje najvjac zmjen v mojom mozgu. Musí to biť praua lebo stríko Herman zvikol stále spať v našom dome na starom gauči v obívačke keď nemal prácu. Bol tuční a bolo preň ho tašké nájsť si robotu lebo maľoval ľuďom domi a bol veľmi pomalí keď chodil hore a dolu po rebrýku.

Keť som ras mame povedal že chcem biť maljar ako stríko Herman moja setra Norma povedala hej Charlie bude umelec rodiny. A oco jej dal facku a povedal jej abi nebola taká prekljato hnusná g svojmu bratovy. Nevjem čo je umelec ale ak za to Norma dostala facku asi to njeje nič pekné. Vždi som sa cítil zle keď Norma dostala facku za to že ku mne bola hnusná. Keť zmúdrjem pojdem ju nafštívíť.

30. marca – Dnes večer po práci prišla slečna Kynianová do učebne vedla laboratória. Vizerala že je rada že ma vydí ale

bola nervosna. Vyzerá mlačie ako si ju pametám. Povedal som jej že sa veľmi usilujem biť múdri. Povedala verím ti Charlie lebo si sa tag veľmi usiloval čítať a pýsať lepšie ako ostatný. Vjem že to zvládneš. Pri naj horšom to budeš mať na chvílu a robýš nječo pre ostatných retardovaných ľudí.

Začali zme čítať veľmi ťaškú knihu. Nigdi som nečítal takú ťaškú knihu. Volá sa Robinson Crusoe je o mužovi ktorí stroskotá na opustenom ostrove. Je múdri a príde na všelijaké vecy abi mohol mať dom a jedlo a je dobrí plavec. Ale je mi ho ľúto lebo je sám a nemá kamarátou. No mislím si že na ostrove musí biť aj njekto iní lebo je tam obrázok gde má smješni dážnik a pozerá sa na otláčki nuoch. Dúfam že si nájde kamaráda a nebude takí sám.

31. marec – Slečna Kynianová ma učí lepšie hláskovať. Hovorí pozri sa na slovo a zavri oči a opakuj si ho kím si ho nezapametáš. Mám vela ťaškostí so slovamy ako DETSKÝ čo sa číta DECKÝ a MESTSKÝ čo sa nečíta MESCKÝ ale MESKÝ. Na to si treba dávať pozor. Tak som to pýsal pretím ako som začal biť múdri. Míli ma to ale slečna Kynianová hovorí netráp sa tým hláskovanie nemusí dávať zmisel.

SPRÁVA O POKROKU 9

1. apríl – Fšeci v pekárni sa dnes prišli pozrieť keď som začal svoju novú prácu pri robote na cestu. Stalo sa to tagto. Oliver ktorý robí pri robote fčera dal vípoveť. Pretím som mu pomáhal lebo som mu nosil múku aby ju dal do robota. V každom prýpade som nevedel že vjem ako robiť s robotom. Je to ťašké a Oliver jeden rok chodil do školi pre pekárrou abi sa naučil ako biť asistentom pekára.

No Joe Carp je môj priateľ povedal Charlie prečo nenastúpiš na Oliverovo miesto. Všetci sa prišli pozrieť a smja *smiali* sa a Frank Reilly povedal áno Charlie *už* už si tu dost dlho. Skús to. Gimpy tu neni a nebude vedieť že si to skúsil. Bál som sa lebo Gimpy je hlavný pekár a povedal my abi som sa k robotu nikdi nepriblížoval lebo bi som si mohol ublížiť. Fšeci povedali sprav to okrem Fannie Birdenovej ktorá povedala prestaňte prečo nenecháte toho chudáka na pokoji.

Frank Reilly povedal sklapni Fannie je prvý apríl a ak bude Charlie robiť na mašine možno ju nadobro opraví a budeme mať celý deň voľno. Povedal som že nevjem oparaviť mašinu ale muožem na nej robiť lebo som pozoroval Olivera otkedi som sa vrátil.

Pracoval som na miešači cesta a fšeci boli prekvapený najme Frank Reilly. Fanny Birdenová bola natčená lebo povedala že Oliverovi trvalo 2 roki kím sa naučil správne mješať cesto a on chodil aj do školi pre pekárkou. Bernie Bate ktorý pomáha pri stroji povedal že to robím rýchlejšje ako Oliver a lepšje. Nikto sa nesmjál. Keť sa Gimpy vrátil a Fanny mu povedala bol na mňa nahnevaní že som robil na robote.

No ona povedala pozerať sa naňho a uvidíš ako to robí. Chceli si z neho spraviť prví apríl a on si vystrelil z nich. Gimpy ma pozoroval a vjem že bol nahnevaní lebo nemá rád keď ľudia nerobia čo im povie ako profesor Nemur. No videl ako som pracoval na robote a poškrabal sa po hlave a povedal vidím to ale neverím tomu. Potom zavolał pána Donnera a povedal mi abi som to znova zapol abi to videl pán Donner.

Bál som sa že sa bude zlostiť a kryčať na mňa takže keď som skončil povedal som že sa môžem vrátiť k svojej práci. Musím pozametať v predajni za pultom. Pán Donner na mňa dlho čudne pozeral. Potom povedal že to musí byť nejaký prvo ap-

ríloví žart ktorím si so mňa chcete vystreliť. V čom je háčik.

Gimpy povedal že aj on si tiež myslel že je to nejaký ftip. Prekríval k stroju a povedal pánovi Donnerovi ani ja to nechápem ale Charlie vie ako ho ovládať a musím priznať že to robí lepšie ako Oliver.

Fšeci sa okolo mňa zhrkli a hovorili o tom a ja som sa vylakal lebo na mňa čudne pozerali a boli vzrušený. Frank povedal ja som vám vravel že v poslednom čase je na Charliem niečo divné. A Joe Carp povedal hej viem čo mislíš. Pán Donner poslal fšetkých naspieť do práce a zobral ma dopredu do obchodu.

Povedal Charlie neviem ako si to spravil ale vizerá to že si sa konečne niečo naučil. Chcem abi si bol opatrný a robil to najlepšie ako vieš. Máš novú prácu a plat vyšší o 5 dolárou.

Povedal som že nechcem novú prácu lebo rád umývam a zametám a doručujem a robím vecy pre mojich kamarátov ale pán Donner povedal zabudni na kamarátov potrebujem ťa na túto prácu. Nemám vysokú mienku o človeku ktorý nechce povíšenie.

Spítal som sa čo zmanená povíšenie. Poškrabal sa po hlave a pozrel sa na mňa ponad okuliare. Zabudni na to Charlie. Oteraz budeš robiť pri robote. To je povíšenie.

Takže teraz namiesto doručovania balýkov a umívania záchodov a vinášania smetí som nový miešač. To je povíšenie. Zajtra to poviem slečne Kynianovej. Mislím si že bude rada ale neviem prečo sa na mňa Frank a Joe hnevajú. Spítal som sa Fanny a ona povedala nevšímaj si tých hlupákov. Je prvý apríl a ich žart sa im vrátil a spravili hlupákov zo seba nie z teba.

Opítal som sa Joa čo bol ten žart čo sa im vrátil a on my povedal abi som skočil do jazera. Asi sa na mňa hnevajú lebo som robil na mašine ale nemali deň volna ako si misleli. Zna-

mená to že som múdrejší.

3. apríl – Dokončil som Robinsona Crusoa. Chcem vedieť čo sa s ním stalo potom ale slečna Kinianová vraví že to je všetko. PREČO.

4. apríl – Slečna Kinnianová vraví že sa rýchlo učím. Prečítala si niektoré správy o pokroku a akosi čudne sa na mňa pozrela. Vraví že som dobrý človek a všetkým im ukážem. Spýtal som sa jej prečo. Povedala nechaj to tak ale že nemám byť smutní ak zistím že nie všetci sú taký milý ako si myslím. Povedala že na človeka ktorému boh dal tak málo mám okolo seba veľa ľudí s rozumom ktorý nikdy nepoužili. Povedal som jej že všetci moji priatelia sú múdri ľudia a sú dobrý. Majú ma radi a nikdy mi nespravili nič čo nebolo pekné. Potom jej niečo padlo do oka a musela utekať na dievčenské záchody.

Kým som sedel v učebni a čakal som na ňu premýšľal som nad tým že slečna Kinnianová bola milá žena ako bývala moja mama. Myslím že si pametám ako mi moja mama hovorila aby som bol dobrý a vždy priateľský k ľuďom. Povedala ale vždy buť opatrný lebo niektorý ľudia nepochopia a mohli bi si myslieť že chceš robiť problémy.

To mi pripomenie keď mama musela odísť a dali ma k pani Leroyovej korá bývala vedľa. Mama šla do nemocnice. Oco povedal že nebola chorá ani nič také ale išla do nemocnice aby mi priniesla malú sestričku alebo bračeka. (Stále neviem ako to robia.) Povedal som im že kcem malého brata aby som sa s ním mohol hrať a neviem prečo mi namiesto neho priniesli sestru ale bola pekná ako bábika. Iba stále plakala.

Nič som jej nespravil ani nič také.

Dali ju do kolíske v ich izbe a raz som počul oca hovoriť